

PREDLOG

Naziv dokumenta

Program rada Akreditacionog tijela Crne Gore za 2022. godinu

Naziv organizacije

Akreditaciono tijelo Crne Gore (ATCG)

Registraski broj

100000163

Matični broj

02687810

Adresa

Bulevar Džordža Vašingtona br. 79, Podgorica

Osnivač

Vlada Crne Gore

Članovi Upravnog odbora

Prof.dr Aleksandar Vujović, predsjednik

Dragan Vukčević, član

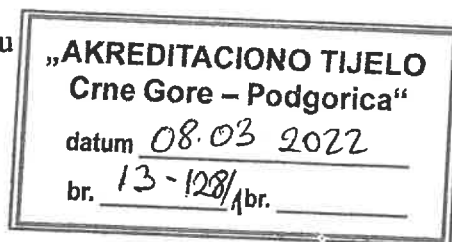
Prof.dr Jelena Jovanović, član

Nada Medenica, član

Mr Jovan Nikolić član

Period programiranja

01.01.2022.godine – 31.12.2022 .godine

Program pripremio:

Direktor Akreditacionog tijela Crne Gore

Program usvojio:

Upravni odbor Akreditacionog tijela Crne Gore

Predsjednik Upravnog odbora

**PROGRAM RADA
AKREDITACIONOG TIJELA CRNE GORE
za 2022. godinu**

Januar 2022.godine

Sadržaj

1. Uvod.....	4
2. Aktivnosti planirane za realizaciju u 2022. godini.....	5
2.1. Program rada ATCG i izvještavanje o radu	5
2.2. Zakonodavni okvir, opšta i interna akta ATCG	5
2.3. Interna provjera i preispitivanje od strane rukovodstva.....	6
2.4. Akreditacija tijela za ocjenu usaglašenosti	6
2.5. Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva ATCG u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju	8
2.6. Aktivnosti za potpisivanje EA MLA Sporazuma.....	8
2.7. Jačanje administrativno-tehničkih kapaciteta ATCG.....	9
2.8. Odnosi sa zainteresovanim stranama.....	10
2.9. Saradnja ATCG sa organima državne uprave i drugim institucijama, organizacijama i udruženjima	11
2.10. Bilateralna saradnja sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država.....	11
2.11. Učešće u planiranju i realizaciji projekata tehničke pomoći	11
2.12. Ostale aktivnosti	12
3. Praćenje sprovođenja programa rada.....	12

1. UVOD

Oblast akreditacije u Crnoj Gori uređena je Zakonom o akreditaciji („Sl. list CG“, br. 54/09). Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akreditaciji („Sl. list CG“, br. 43/2015) ostvarena je potpuna usklađenost zakonodavnog okvira sa odredbama Regulative 765/2008/EZ koje se odnose na oblast akreditacije.

Odluka o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore („Sl. list CG“, br. 21/07), koja je podzakonski akt Zakona o akreditaciji, bliže uređuje djelatnost, organe i način organizacije i rada Akreditacionog tijela Crne Gore (u daljem tekstu: ATCG). Odlukom o osnivanju, Vlada Crne Gore je osnovala ATCG kao nacionalno akreditaciono tijelo koje obavlja poslove akreditacije vodeći se principima nezavisnosti, nepristrasnosti i objektivnosti. Odgovornosti i zadaci ATCG-a su jasno razdvojeni od odgovornosti i zadataka drugih državnih organa. ATCG je neprofitna organizacija i radi izbjegavanja sukoba interesa nema vlasnička prava ili druge finansijske ili upravljačke interese u tijelima za ocjenjivanje usaglašenosti.

Aktivnosti iz Plana rada ATCG za 2022. godinu u službi su ostvarenja misije i vizije ATCG, a zasnivaju se na zakonskim i drugim dokumentima i obavezama: Zakonu o akreditaciji, Odluci o osnivanju, Statutu Akreditacionog tijela Crne Gore, dokumentima sistema upravljanja ATCG (6 internih pravila i 13 procedura) usklađenim sa zahtjevima međunarodnog standarda za akreditaciona tijela prema standardu MEST EN ISO/IEC 17011, uputstvima i preporukama međunarodnih organizacija za akreditaciju: Evropske organizacije za akreditaciju (EA), Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC) i Međunarodnog akreditacijskog foruma (IAF).

U cilju transparentnosti rada, opšta akta koja regulišu poslovanje ATCG, godišnji programi rada, godišnji izvještaji o radu, Registar akreditovanih tijela sa obimima akreditacija i druge relevantne informacije dostupne su javnosti.

U okviru Zakona o budžetu za 2022. godinu, za potrebe redovnog poslovanja ATCG u 2022. godini kao i njegovog rada na sprovođenju aktivnosti u 2022. godini opredijeljena su sredstva u visini od 320000 €.

Programom rada Akreditacionog tijela Crne Gore za 2022. godinu, uzimajući u obzir visinu sredstava opredijeljenih Zakonom o budžetu, utvrđuju se i opisuju aktivnosti koje ATCG planira realizovati tokom poslovne 2022. godine.

2. AKTIVNOSTI PLANIRANE ZA REALIZACIJU U 2022. GODINI

2.1 Program rada ATCG i izvještavanje o radu

U skladu sa Odlukom o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore, UO ATCG će u I kvartalu 2022. godine razmatrati i usvojiti *Izvještaj o poslovanju Akreditacionog tijela Crne Gore za 2021. godinu (sa finansijskim iskazima)*, kao i *Program rada Akreditacionog tijela Crne Gore za 2022. godinu*.

Takođe, u skladu sa Zakonom o akreditaciji i Odlukom o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore, ATCG će u I kvartalu 2022. godine dostaviti nadležnom Ministarstvu ekonomskog razvoja *Izvještaj o radu Akreditacionog tijela Crne Gore za 2021. godinu* radi njegovog stavljanja u dalju proceduru prihvatanja od strane Vlade Crne Gore.

2.2 Zakonodavni okvir, opšta i interna akta ATCG

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akreditaciji („Sl. list CG“, br. 43/2015) ostvarena je potpuna usklađenost nacionalnog zakonodavnog okvira s odredbama Regulative 765/2008/EZ koje se odnose na oblast akreditacije.

ATCG je tokom 2021. godine preduzelo niz aktivnosti u cilju preispitivanja i ažuriranja postojeće dokumentacije sistema menadžmenta kako bi se ona usaglasila sa zahtjevima novoizdatih dokumenata EA, ILAC i IAF.

Izmjenjena su sljedeća dokumenta:

PA.01 Pravila akreditacije (izdanje 00, izmjena 1 od 05.08.2021)

PA.02 Pravila za korišćenje logotipa ATCG, znaka akreditacije i pozivanje na akreditaciju (izdanje 00, izmjena 2, od 05.08.2021)

PA.03 Pravila prekogranične akreditacije (izdanje 00, izmjena 1, od 05.08.2021)

PA.04 Pravila o učešću u međulaboratorijskim poređenjima i šemama za ispitivanje osposobljenosti (izdanje 00, izmjena 1, od 05.08.2021)

PA.05 Pravila za ostvarivanje prihvatljive sljedivosti mjerenja (izdanje 00, izmjena 2, od 05.08.2021)

PA.06 Pravila za vrednovanje mjerne nesigurnosti (izdanje 00, izmjena 1 od 05.08.2021.)

S obzirom na nova izdanja EA/ILAC/IAF kao obavezujućih dokumenta ažurirana je i ZPR.01.27 Lista dokumenata koja sadrži zahtjeve koje treba da ispuni podnosilac Zahtjeva za akreditaciju i akreditovano TOU.

Akreditaciono tijelo će u 2022. godini kontinuirano pratiti izmjene i dopunska izdanja relevantnih mandatornih dokumenata Evropske kooperacije za akreditaciju i Međunarodne organizacije za

akreditaciju laboratorija i Međunarodnog akreditacionog foruma, kako bi uspostavljena dokumentacija, ako je to primjenjivo bila blagovremeno ažurirana.

U slučaju vanrednih okolnosti, koje su izvan kontrole ATCG, uslijed čega je ATCG privremeno spriječeno u doslijednom sprovođenju i primjeni dokumenata da sprovodi redovnu nadzornu posjetu na propisani način, ATCG će se za aktivnosti predviđene fazom ocjenjivanja na licu mjesta odlučiti na razuman opseg aktivnosti ocjenjivanja drugim tehnikama kojima će moći utvrditi kompetentnost TOU i ispunjavanje kriterijuma akreditacije.

Akreditaciono tijelo će u 2022. godini u skladu sa trenutnom zdravstvenom situacijom u zemlji veliku pažnju posvećivati prilagođavanju procedure za rad u vanrednim okolnostima.

2.3 Interna provjera i preispitivanje od strane rukovodstva

Imajući u vidu promjene u dokumentaciji ATCG, a samim tim i procedurama rada, u toku 2022. godine realizovaće se najmanje jedna interna provjera cjelokupnog sistema menadžmenta kvalitetom i najmanje jedno preispitivanje od strane rukovodstva kako bi se potvrdilo da ATCG svoj rad obavlja u skladu sa zahtjevima standarda MEST EN ISO/IEC 17011:2018 i novouspostavljenim pravilima i procedurama rada. Sprovođenje ovih aktivnosti su veoma važne u smislu pripreme za ocjenjivanje od strane imenovanog tima EA u svrhu potpisivanja EA MLA sporazuma. Interna provjera će biti realizovana prema zahtjevima MEST EN ISO/IEC 17011:2018 i obuhvatiće: primjenu izmjenjenih dokumenata ATCG, provjeru usaglašenosti sistema menadžmenta ATCG sa zahtjevima standarda MEST EN ISO/IEC 17011:2018 i drugim obavezujućim dokumentima međunarodnih organizacija EA, ILAC i IAF, čija je primjena obavezna u toku 2022. godine.

2.4 Akreditacija tijela za ocjenu usaglašenosti

Krajem 2021.godine, u nacionalnom sistemu akreditacije se nalazilo ukupno 45 tijela za ocjenjivanje usaglašenosti (TOU) akreditovanih od strane ATCG, od kojih su 28 laboratorija za ispitivanje, 2 laboratorije za etaloniranje, 2 medicinske laboratorije, 8 kontrolnih tijela, 3 sertifikaciona tijela za sertifikaciju proizvoda i 3 sertifikaciona tijela za sertifikaciju sistema menadžmenta.

U tom smislu, shodno Planu redovnih nadzornih aktivnosti i ponovnog ocjenjivanja akreditovanih organizacija, ATCG će u toku 2022. godine realizovati dvadeset šest (26) redovnih ocjenjivanja nad akreditovanim laboratorijama za ispitivanje i kalibraciju, dva redovna ocjenjivanja medicinskih laboratorija na osnovu dodijeljenog obima akreditacije, sedam (7) redovnih ocjenjivanja kontrolnih tijela za dodjeljeni obim akreditacije, tri (3) redovna nadzorna ocjenjivanja za sertifikaciona tijela za proizvode, i tri nadzorna ocjenjivanja za sertifikaciona tijela za sisteme menadžmenta. Shodno pravilima akreditacije, neposredno prije isteka važenja dodijeljenog sertifikata o akreditaciji (period važenja je 4 godine) ATCG će sprovesti tri ponovna ocjenjivanja (reakreditaciju) tijela za ocjenjivanje usaglašenosti u cilju obnavljanja akreditacije (tj. produžetka važenja sertifikata o akreditaciji za period od 4 godine).

Cilj koji ATCG treba ostvariti u 2022. godini je realizacija ovog plana u utvrđenim rokovima i u skladu sa pravilima i procedurama ATCG.

Akreditaciono tijelo će sa svojim resursima u punom kapacitetu preispitati i prihvatiti sve zahtjeve za proširenje obima akreditacije u dodjeljenim oblastima.

Prema dosadašnjem iskustvu i trendu, i u 2022. godini očekuje se blagi porast broja akreditovanih tijela. Takođe, kao i proteklih godina, očekuje se i porast opsega proširenja obima akreditacije kod već akreditovanih tijela prema potrebama tržišta. Akreditaciono tijelo planira da, nakon obavljene promocije i organizovanih sastanaka sa potencijalnim klijentima u 2022. godini realizuje najmanje sedam (7) početnih akreditacija, i na taj način u sistem akreditacije uvede nova tijela za ocjenu usaglašenosti.

Posebnu pažnju u 2022. godini ATCG će posvetiti širenju mreže akreditacije u dijelu medicinskih ispitivanja, pozivajući se na član 158 **Zakon o zdravstvenoj zaštiti** ("Sl. list CG", br. 3/2016, 39/2016, 2/2017, 44/2018, 24/2019 - dr. zakoni, 82/2020 i 8/2021) *Član 158 propisuje da ukoliko zdravstvena ustanova raspolaže laboratorijskim kapacitetima, izdavanju sertifikata obavezno prethodi akreditacija zdravstvene ustanove, od strane Akreditacionog tijela Crne Gore, u skladu sa posebnim zakonom i relevantnim međunarodnim standardima.*

U 2022. ATCG planira, u okviru sheme za akreditaciju medicinskih laboratorija promoviše i u slučaju zainteresovanosti uspostavi i akreditaciju na mjestu gdje se pacijentu pruža usluga MEST EN ISO 22870:2016.

2.5 Ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva ATCG u evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju

Kao punopravni član Evropske kooperacije za akreditaciju (EA), ATCG ima obavezu učešća u radu njenih upravljačkih tijela i stručnih tijela.

Predstavnici ATCG će tokom 2022. godine uzeti učešća u radu i prisustvovati zvaničnim sjednicama Generalne Skupštine (EA GA) i Komiteta za multilateralne sporazume (EA MAC). U skladu zahtjevima EA, predstavnici ATCG-a će učestvovati kao izvjestioci ili članovi radnih grupa - EA MAC TFG (task force group) obrazovanih za potrebe evaluacije izvještaja sa kolegijalnog ocjenjivanja drugih nacionalnih akreditacionih tijela. Potrebno je i veoma značajno da ATCG delegira svoje predstavnike na sjednicama tehničkih komiteta EA, a na kojima se diskutuju i rješavaju stručna i tehnička pitanja po pojedinim oblastima akreditacije.

U toku 2022. godine predstavnici ATCG-a će uzeti učešća u radu i prisustvovali zvaničnim sjednicama sljedećih tehničkih komiteta EA: Komiteta za laboratorije (EA LC), Komiteta za kontrolna tijela (EA IC), Komiteta za sertifikaciona tijela (EA CC) i Komiteta za horizontalnu harmonizaciju (EA HHC).

ATCG će u toku 2022. godine nastaviti da doprinosi radu EA kroz redovnu razmjenu informacija, kao i kroz učešće u razvoju pravila i smjernica EA putem davanja komentara na nacрте ovih dokumenata i glasanja u cilju njihovog konačnog usvajanja.

ATCG je u obavezi shodno obavezama koje proističu iz članstva, da izvrši uplatu sredstava namijenjenu članarini ATCG u EA za 2022. godinu.

ATCG je pridruženi član Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija (ILAC). Zbog nedostatka finansijskih sredstava i racionalizacije troškova poslovanja, predstavnici ATCG neće prisustvovati godišnjoj sjednici Generalne Skupštine (ILAC/IAF GA) ukoliko se ona bude odvijala na licu mjesta. Shodno obavezama i proceduri, ATCG će ovlastiti predstavnike nekog od akreditacionih tijela zemalja regiona da glasaju u ime ATCG prema predhodno datim uputstvima.

Ukoliko Sjednica bude realizovana kao online meeting predstavnici će biti aktivni učesnici Skupštine.

ATCG će u toku 2022. godine nastaviti da doprinose radu ILAC kroz redovnu razmjenu informacija i učešće u razvoju pravila i smjernica ILAC putem davanja komentara na nacрте ovih dokumenata i glasanja u cilju njihovog konačnog usvajanja.

ATCG će u I kvartalu 2022. godine, shodno obavezama koje proističu iz članstva, izvršiti uplatu sredstava namijenjenih članarini ATCG za ILAC u 2022.godinu.

2.6 Aktivnosti ATCG u cilju potpisivanja EA MLA Sporazuma

Potpisivanje EA MLA Sporazuma je formalno priznanje da je rad nacionalnog akreditacionog tijela i nacionalni sistem akreditacije u potpunosti kompatibilan sa evropskim, tj. na istom nivou sa sistemima akreditacije drugih zemalja članica EU.

Prema Uredbi Evropskog parlamenta i Savjeta (EC No. 765/2008), osim ostvarivanja punopravnog članstva u Evropskoj kooperaciji za akreditaciju (EA), nacionalna akreditaciona tijela su dužna ispuniti dodatne zahtjeve i potpisati multilateralni sporazum sa EA, tzv. EA MLA Sporazum. Nakon niza sprovedenih aktivnosti (kao što je između ostalog i revizija kompletne dokumentacije sistema menadžmenta ATCG i njenog konačnog usaglašavanja sa zahtjevima nove verzije relevantnog standarda MEST EN ISO/IEC 17025:2018), ATCG je dana 19.11.2020.godine podnijelo zvaničnu aplikaciju EA vezanu za potpisivanje EA MLA Sporazuma uz prateću dokumentaciju prevedenu na engleski jezik.

S obzirom da je u toku 2021. godine, ATCG sprovelo niz aktivnosti i nastavilo rad na stvaranju preduslova za ispunjenje svih kriterijuma koji vode ostvarivanju statusa potpisnika EA MLA Sporazuma i da je u periodu od 23.-26. novembra 2021.godine, u skladu sa predhodno utvrđenim planom ocjenjivanja, tim ocjenjivača (peer evaluator) Evropske kooperacije za akreditaciju (EA) u sastavu Tuija Sinervo (FINAS - Švedska) i Georgios Kallegris (ESYD – Grčka) realizovao je predocjenjivanje Akreditacionog tijela Crne Gore (ATCG) za potrebe budućeg potpisivanja multilateralnog sporazuma između EA i ATCG (tzv. EA MLA Sporazum) za sledeće šeme akreditacije: ispitivanje i etaloniranje (ISO/IEC 17025), medicinska ispitivanja (ISO/IEC 15189), kontrolisanje (ISO/IEC 17020), sertifikacija proizvoda (ISO/IEC 17065) i sertifikacija sistema menadžmenta (ISO/IEC 17021-1), ATCG će nastaviti sa pripremama za dalje aktivnosti evaluacije u skladu sa zahtjevima navedenim u EA-2/02.

Uzimajući u obzir da je tim ocjenjivača EA konstatovao da je na osnovu nalaza iz predevaluacije cjelokupni rad ATCG u skladu sa zahtjevima EA-2/02, te da su cjelokupni resursi zadovoljavajući za nastavak rada nezavisnih postupaka akreditacije, i da ATCG može ispuniti svoje obveze u skladu sa dokumentom EA-1/06 koji utvrđuje uslove Multilateralnog sporazuma EA, prema kojem se potpisnici priznaju jednakost međusobnih shema, ATCG će u periodu do kraja II kvartala ocjenjivačkom timu dostaviti dokaze o realizaciji korektivnih mjera za 5 manjih neusaglašenosti utvrđenih tokom posjete.

Kada se prihvate dokazi o realizovanim korektivnim mjerama ocjenjivački tim će u IV kvartalu 2022. godine realizovati kompletno ocjenjivanje za sve prijavljene šeme akreditacije, pri čemu će ATCG u punom kapacitetu angažovati sve svoje resurse kako bi pozitivnim nalazom ocjenjivačkog tima promovisalo mjesto i ulogu akreditacije u Infrastrukturi kvaliteta Crne Gore, te njegov doprinos slobodnom kretanju roba i usluga, i sigurnosti i zaštiti potrošača.

2.7 Jačanje administrativno-tehničkih kapaciteta ATCG

ATCG ima sedam stalno zaposlenih izvršilaca koji obavljaju složene organizacione i stručne poslove utvrđene Pravilnikom o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta.

Imajući u vidu da administrativno tehnički kapaciteti, kao i rad i poslovanje ATCG u najvećoj mjeri počiva i zavisi od stručnosti i kompetentnosti njegovih zaposlenih, neophodno je nastaviti sa njihovim daljim stručnim usavršavanjem i obučavanjem. Svi zaposleni će tokom 2022. godine biti učesnici odgovarajućih stručnih obuka u trajanju od najmanje deset radnih dana po zaposlenom. Obuka će se sprovoditi u skladu sa *Planom obuke za 2022. godinu*. Očekuje se da obuke za zaposlene jednim dijelom budu realizovne u okviru projekata pomoći IPA 2020, TAIEX i dr.

Budući da planirani seminar (radionica) na kojem bi se zainteresovane strane ATCG i potencijalni ocjenjivači iz Crne Gore upoznale sa zahtjevima standarda MEST EN ISO 17065 i novim trendovima regulative iz oblasti organske proizvodnje kroz projekat IPA 2014 nije realizovana u 2021. godini isti se planira tokom 2022. godine.

Planira se rast broja vodećih ocjenjivača u šemi sertifikacionih tijela za sisteme menadžmenta (1), kontrolnih tijela (1) i medicinskih laboratorija(1).

Takođe je planiran rast broja tehničkih eksperata u oblasti građevinskih proizvoda (1), i tehničkih ocjenjivača za oblast biljne organske proizvodnje (1).

Imajući u vidu da efektivnost i efikasnost ocjenjivanja tijela za ocjenu usaglašenosti za potrebe akreditacije i praćenja kompetentnosti akreditovanih organizacija u najvećoj mjeri zavisi od kompetentnosti ocjenjivačkog tima, odnosno od samih ocjenjivača, neophodno je nastaviti sa usavršavanjem i obučavanjem registrovanih ocjenjivača i tehničkih eksperata ATCG kao i sa sprovođenjem obuke za potrebe imenovanja novih kandidata u ova zvanja. U toku 2022. godine planira se organizovanje najmanje četiri višednevne specijalističke obuke po pojedinim oblastima akreditacije za ocjenjivače/tehničke eksperte ATCG-a kao i kandidate za ova zvanja.

Planirano je i niz internih obuka koje se odnose na dokumentaciju i različite šeme akreditacije i te aktivnosti sublimirao u planu ocjenjivanja za 2022. godinu.

U cilju poboljšanja efektivnosti i efikasnosti rada ATCG, uz činjenicu da je instalirana IT oprema (server sa pratećom opremom i softverom, skenera i netbook računara), ATCG će u 2022. godini aktivno učestvovati u planiranju , projektovanju i nabavci neophodnog softvera .

Akreditaciono tijelo u zavisnosti od opredjeljenog budžeta u 2022. godini planira nabavku softvera koji će omogućiti elektronsko arhiviranje podataka (prevođenje cjelokupne dokumentacije u elektronski oblik, sa posebnim modulima za Elektronsko arhiviranje (izvršiti digitalizaciju), efikasno upravljanje dokumentacijom (validiranje razmjenjivanje, pretraživanje, kontrolisanje pristupa), kao i čuvanje dokumentacije na bezbjednom mjestu.

2.8 Odnosi sa zainteresovanim stranama

U cilju informisanja zainteresovanih strana, kao i njihovog pravovremenog upoznavanja sa svim aktuelnostima u vezi sa akreditacijom, sistemom akreditacije i radom nacionalnog akreditacionog tijela, ATCG će u toku 2022. godine nastaviti da redovno održava i ažurira web portal na adresi www.akreditacija.me.

U drugom kvartalu 2022. godine ATCG će realizovati jednodnevnu radionicu sa ciljem prikupljanja podataka o zadovoljstvu zainteresovanih strana i njihovim daljim potrebama i očekivanjima u pogledu akreditacije. Takođe, ATCG će tokom 2022. godine nastaviti da podstiče akreditovane organizacije i druge zainteresovane strane da uzmu učešća u anonimnoj anketi koja je trajno objavljena na web portalu ATCG. U cilju daljeg unapređenja korisničkog pristupa ATCG će informaciju o ažuriranju liste dokumenata ZPR.01.27 prosleđivati na mejl adrese korisnika.

Informacije o zadovoljstvu i potrebama zainteresovanih strana dobijene iz gore navedenih izvora biće predmet analize najvišeg rukovodstva i poslužiće kao smjernice za dalja poboljšavanja.

U cilju promocije akreditacije (njene uloge, značaja kao i benefita koje ona donosi za organizaciju), kao i u cilju motivacije da uđu u proces akreditacije, predstavnici ATCG-a će tokom 2022. godine nastaviti ostvarivanje direktnih kontakata sa predstavnicima organizacija koje su potencijalni kandidati za akreditaciju.

Radi upoznavanja sa akreditacijom i podizanja svijesti o ulozi i značaju akreditacije kod zainteresovanih strana, ATCG će tokom 2022. godine realizovati tri seminara po opštim i/ili specifičnim temama akreditacije (npr. akreditacija ispitnih laboratorija, akreditacija medicinskih laboratorija, akreditacija sertifikacionih tijela za sertifikaciju sistema menadžmenta i sl.).

U toku 2022. godine ATCG će realizovati najmanje dva promotivna događaja u cilju promocije akreditacije putem medija. Između ostalog, očekuje se da na prigodan način bude medijski praćeno obilježavanje dana Akreditacionog tijela Crne Gore (29. mart 2022. godine).

S obzirom na to da su krajem 2021. godine a na osnovu Pravilnika o obrazovanju i radu Savjeta za akreditaciju u ovo tijelo izabrani predstavnici akreditovanih organizacija čiji je osnivač država i čiji osnivač nije država, predstavnik Udruženja potrošača, predstavnik Univerziteta, predstavnik Privredne komore Crne Gore, predstavnik Inženjerske komore Crne Gore, na što je Upravni odbor uz prethodnu saglasnost zainteresovane strane dao svoju saglasnost, ATCG će u I kvartalu 2022. tražiti saglasnost za izbor predstavnika Osnivača koja se još uvijek očekuje.

Izbor ovog savjetodavnog tijela u 2022. godini imaće višestruki značaj s obzirom da je njegova uloga da daje inicijative i mišljenja u pogledu razvoja sistema akreditacije u Crnoj Gori; daje inicijative i mišljenja u vezi sa proširenjem oblasti djelovanja Akreditacionog tijela, odnosno ustanovljavanja novih šema akreditacije; daje mišljenja na pravila i kriterijume akreditacije; daje inicijative i mišljenja za obrazovanje privremenih tehničkih komiteta kao radnih tijela za određene oblasti akreditacije; učestvuje u promociji akreditacije u Crnoj Gori; daje mišljenja po drugim pitanjima, na zahtjev upravnog odbora i/ili direktora.

ATCG će nastaviti da osigurava logističku i informatičku podršku za održavanje e-Registra akreditovanih tijela te uspostavi novi Registar suspendovanih i povučeni akreditacija u crnoj Gori. Registri će se svakodnevno ažurirati i objavljavati na internet stranici ATCG. Nadalje, ATCG će i dalje osiguravati pravovremeno odgovaranje na upite fizičkih i pravnih lica na pitanja iz područja akreditacije, te će ispunjavati obaveze u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama. ATCG će i u 2022. godini nastojati da svoj website www.akreditacija.me učini pristupačnim i razumljivim kako postojećim tako i potencijalnim korisnicima usluga.

2.9 Saradnja ATCG sa organima državne uprave i drugim institucijama, organizacijama i udruženjima

Prilikom usvajanja zakonskih i podzakonskih akata, a kada je potrebno predvidjeti akreditaciju i/ili postupke ocjenjivanja usaglašenosti, veoma je važno ostvariti saradnju između ATCGa i nadležnih organa državne uprave. U toku 2022. godine, ATCG će po potrebi i po zahtjevu participirati i saradivati sa resornim ministarstvima u postupku pripreme nacionalnog zakonodavstva, kao i u postupku ovlašćivanja/imenovanja kroz pružanje relevantnih informacija.

Takođe, ATCG u toku 2022. godine nastaviti saradnju sa nadležnim organima državne uprave i dati svoj doprinos u aktivnostima koje se tiču procesa pristupanja Crne Gore EU, a odnose se na oblast akreditacije i ocjenjivanja usaglašenosti. Tu se prevashodno misli na učešće u aktivnostima ažuriranja i sprovođenja Programa pridruživanja Crne Gore Evropskoj Uniji (PPCG), Strategije slobodnog protoka robe i odnosnog akcionog plana, redovnu izradu priloga Izvještaju EK o napretku Crne Gore i sl. ATCG će takođe nastaviti sa aktivnostima pripreme materijala i učešća na sastancima Pododbora za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa drugim zemljama kandidatima, kao i sastancima Radne grupe za Poglavlje 1 – Slobodan protok robe.

Bliska i čvrsta saradnja između državnih organa - donosioca propisa i Akreditacionog tijela Crne Gore je važna kako bi se olakšalo i omogućilo da usluge koje pružaju ATCG i njegova akreditovana TOU, zadovoljavaju potrebe i očekivanja organa vlasti - donosioca propisa u Crnoj Gori. Cilj ove saradnje je da se principi koji su usvojeni Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda, koji je krovni zakon za preuzimanje direktiva novog pristupa EU, primjene i u drugim oblastima u kojima država propisuje obavezno ocjenjivanje usaglašenosti.

Budući da se akreditacija, između ostalog, sprovodi i na osnovu podzakonskih propisa donesenih u skladu sa Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti i drugih sektorskih zakona koji uređuju razne oblasti (npr.oblasti telekomunikacija, građevinarstva , željezničkog saobraćaja, liftova, žičara, sigurnosti hrane, zaštite vazduha , zaštite okoline, zaštite od buke, veterinarske djelatnosti, zbrinjavanja otpada, naftni proizvodi, proizvodi farmaceutske industrije, nejonizirajuće i jonizujuće zračenje, vozila i drugo), za očekivati je da bi donošenje novih podzakonskih akata u oblastima gdje isti nedostaju, uslovalo veći broj akreditovanih tijela i na taj način bilo podrška daljem razvoju sistema akreditacije u Crnoj Gore.

U toku 2022. godine, ATCG će nastaviti/uspostaviti saradnju sa drugim relevantnim institucijama, organizacijama i udruženjima u cilju stvaranja sinergije za jačanje nacionalnog sistema akreditacije i na obostranu korist. Tu se prevashodno misli na saradnju sa drugim institucijama infrastrukture kvaliteta.

U 2022. godini ATCG će raditi na unapređenju systemske promocije akreditacije i samog ATCG i to:

- povećanjem broja objavljenih informacija iz stručnih oblasti, koje su od interesa klijentima ATCG i drugim zainteresovanim stranama na webportalu ATCG;
- objavljivanjem stručnih radova iz područja akreditacije, informacija o radu ATCG, o postupku akreditacije, o ulozi akreditacije u međunarodnoj razmjeni proizvoda, usluga i informacija,
- učešćem na konferencijama i stručnim skupovima u organizaciji stručnih udruženja , komora i slično;
- sistemskim promovisanjem svrsishodnosti akreditacije među stručnim komorama, društvima i udruženjima.

Predstavnik ATCG će tokom 2022. aktivno učestvovati u radu Koordinacionog odbora Privredne komore Crne Gore, kao i realizaciji Programске linije za uvođenje međunarodnih standarda u okviru Ministarstvu ekonomskog razvoja.

2.10 Bilateralna saradnja sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država

U toku 2022. godine, a na osnovu prethodno potpisanih bilateralnih sporazuma o poslovno-tehničkoj saradnji, ATCG će nastaviti saradnju sa nacionalnim akreditacionim tijelima Srbije, Makedonije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Albanije, Moldavije i Bugarske. Saradnja će uključivati razmjenu informacija, iskustva, ocjenjivača, organizovanje zajedničkih skupova, obuka i sl.

Očekuje se da tokom 2022. godine ATCG ostvari sličnu saradnju i sa drugim nacionalnim akreditacionim tijelima na obostranu korist, i potpiše novi bilateralni sporazum o poslovno-tehničkoj saradnji sa turskim akreditacionim tijelom TÜRKAK.

2.11 Učešće u planiranju i realizaciji projekata tehničke pomoći

U toku 2022. godine, ATCG će učestvovati u pripremi i realizaciji projekata tehničke pomoći namijenjenih daljem razvoju i jačanju sistema akreditacije i infrastrukture kvaliteta u Crnoj Gori.

Kroz Projekat “Provision of horizontal assistance for increasing the capacity of relevant institutions for harmonization and implementation of acquis in the area of Competitiveness and Innovation – IPA 2020” očekuje se realizacija planiranih aktivnosti:

- Dvodnevni seminar pod nazivom “State of the art in European accreditation”, namijenjen zaposlenima, članovima organa i tijela ATCG;
- Pet obuka po pojedinim šemama akreditacije (svaka u trajanju od 5 radnih dana), namijenjenih zaposlenima, članovima stručnih tijela i ocjenjivačima ATCG;
- Deset praktičnih obuka na licu mjesta (svaka u trajanju od 2 radna), na kojima bi predstavnici ATCG prisustvovali u svojstvu posmatrača stvarnim ocjenjivanjima koja realizuju druga nacionalna akreditaciona tijela;
- Jedna studijska posjeta zaposlenih ATCG nekom nacionalnom akreditacionom tijelu koje je potpisnik EA MLA, a u cilju razmjene iskustava;
- Pet jednodnevnih promotivnih događaja (okruglih stolova), a u cilju promocije akreditacije i rada ATCG.

Očekuje se da ATCG shodno potrebama i mogućnostima tokom 2022. godine aplicira i za kratkoročne projekte koje se realizuju kroz TAIEX instrument pomoći finansiran od strane EU, a eventualno i za druge projekte pomoći sličnog karaktera i namjene.

2.12 Ostale aktivnosti

U cilju obezbjeđivanja sredstava koja se na godišnjem nivou opredjeljuju za rad nacionalnog akreditacionog tijela iz državnog budžeta, ATCG će sredinom 2022. godine pripremiti i blagovremeno dostaviti nadležnom Ministarstvu ekonomskog razvoja predlog programskog budžeta za 2023. godinu radi stavljanja u dalju proceduru razmatranja i donošenja.

3. PRAĆENJE SPROVOĐENJA PROGRAMA RADA

U opštim načelima za funkcionisanje nacionalnih akreditacionih tijela prema Uredbi (EZ) br. 765/2008, čl 4. stv. 9., zahtjeva se da „Svaka država članica osigurava da njeno nacionalno

akreditaciono tijelo ima odgovarajuće financijske i ljudske resurse za pravilno izvođenje svojih zadataka, uključujući ispunjavanje posebnih zadataka kao što je rad na evropskoj i međunarodnoj saradnji u akreditaciji i djelatnostima koje su potrebne za potporu javne politike “.

Prateći definisana načela pretpostavke za ostvarenje svih poslova i zadataka iz Plana rada ATCG za 2022. godinu su:

- financijska stabilnost,
- kontinuirana edukacija osoblja u skladu s potrebama,
- stabilni i adekvatni radni uslovi.

Navedeni ciljevi, osim prethodnog propisivanja koraka koje vode ka njihovom ostvarivanju se mogu pratiti i kroz definisanje rezultata koji se žele ostvariti do kraja 2022. godine, uz utvrđivanje i navođenje indikatora i izvora verifikacije pomoću kojih se može mjeriti stepen efikasnosti preduzetih aktivnosti :

Akreditacija tijela za ocjenu usaglašenosti

- **Indikatori:** Broj sprovedenih postupaka početne akreditacije (7), broj sprovedenih redovnih nadzornih posjeta (44) i ponovnog ocjenjivanja (3), broj akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti (53), uspješnost učešća akreditovanih laboratorija u međulaboratorijskim poređenjima i PT šemama i sl.
- **izvori verifikacije:** Registar akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti, godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji generisani tokom EA MLA “peer evaluation” ocjenjivanja, izvještaji sa učešća akreditovanih laboratorija u međulaboratorijskim poređenjima i PT šemama i sl.

Ograničenja u ostvarivanju cilja su nepovoljna epidemiološka i finansijska situacija na generalnom nivou

Aktivnosti ATCG u cilju potpisivanja EA MLA Sporazuma

- **indikatori:** Status ATCG u vezi sa EA MLA u oblasti akreditacije za sve šeme akreditacije (ISO 17025, ISO 17020, ISO 17021-1, ISO 15189, ISO17065)
- **izvori verifikacije:** Izvještaji EA o realizovanoj ocjenjivačkoj posjeti i oblastima akreditacije koje su obuhvaće relevantnim sporazumom i sl.

Ograničenja u ostvarivanju cilja su nepovoljna epidemiološka situacija kao i nemogućnost uticaja ATCG na termin plana aktivnosti peer evaluatora uslijed njihovog nagomilanog broja kolegijalnih ocjenjivanja

Održavanje statusa punopravnog I pridruženog članstva ATCG u EA i ILAC

- **indikatori:** Status članstva ATCG u EA
- **izvori verifikacije:** Izvještaji EA, ILAC o članovima i njihovom statusu članstva i sl.

Jačanje kompetentnosti osoblja koje je angažovano na poslovima akreditacije u ATCG

- **indikatori:** Broj radnih dana namijenjenih obuci zaposlenih i angažovanih u ATCG u Planu obuka za 2022. godinu, efektivnost sprovedene obuke, broj novih vodećih ocjenjivača (3), broj novih tehničkih eksperata (1), broj novih tehničkih osjenjivača (1)

- izvori verifikacije: godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji generisani tokom EA MLA "peer evaluation" ocjenjivanja, izvještaji o sprovedenim obukama za zaposlene, sertifikati sa obuke , Lista ocjenjivača I eksperata ATCG

Jačanje kompetentnosti zaposlenih, članova upravljačkih, savjetodavnih i stručnih tijela ATCG

- **indikatori:** Broj radionica, seminara i obuka namijenjenih članovima radnih tijela (2), broj eksternih obuka zaposlenih (5), broj i struktura članova radnih tijela prisutnih na ovim dešavanjima (15) , efektivnost ostvarenih rezultata obuke i sl.
- **izvori verifikacije:** godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji generisani tokom EA MLA "peer evaluation" ocjenjivanja, izvještaji sa radionica, seminara i obuka namijenjenih članovima radnih tijela i sl.

Motivisanje tijela za ocjenu usaglašenosti da svoju kompetentnost dokažu akreditacijom

- **indikatori:** Broj ostvarenih promocija akreditacije u potencijalnim TOU (7)
- **izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, Registar akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti

Obezbijedivanje adekvatne zastupljenosti zainteresovanih strana u upravljačkim, savjetodavnim i stručnim tijelima ATCG

- **indikatori:** Struktura članstva u organima/tijelima ATCG-a- konstituisanje Savjeta za akreditaciju (izbor predstavnika Vlade)
- **izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji generisani tokom EA MLA "peer evaluation" ocjenjivanja, akta koja uređuju rad i strukturu upravljačkih, savjetodavnih i stručnih tijela ATCG-a, rješenja o imenovanju članova radnih tijela i sl.

Jačanje međunarodne saradnje u oblasti akreditacije

- **indikatori:** Broj i vrsta aktivnosti evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju na kojima su učestvovali predstavnici ATCG-a (10) , broj dokumenata evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju u čijem je razvoju i donošenju učestvovala ATCG
- **izvori verifikacije:** Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, izvještaji sa prisustva sastancima upravljačkih i stručnih tijela evropskih/međunarodnih organizacija za akreditaciju

Ostvarivanje bilateralne saradnje ATCG sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država, a naročito onih iz zemalja regiona

- **indikatori:** Broj i predmet sporazuma o bilateralnoj saradnji između ATCG i drugih nacionalnih akreditacionih tijela (8) , broj i vrsta realizovanih zajedničkih aktivnosti izvori

verifikacije: Godišnji izvještaji o radu ATCG-a, potpisani sporazumi o bilateralnoj saradnji sa nacionalnim akreditacionim tijelima drugih država, izvještaji o sprovedenim zajedničkim aktivnostima ostvarenim rezultatima i sl.

Osnaživanje korišćenja akreditacije u kreiranju i sprovođenju javnih politika

- **indikator:** Broj i vrsta zajedničkih aktivnosti resornih ministarstava i ATCG-a na pripremi nacionalnog zakonodavstva
- **izvori verifikacije:** Evidencija o učešću predstavnika ATCG u radnim grupa za pripremu nacionalnog zakonodavstva, evidencija o komentarima ATCG-a na nacрте zakona i podzakonskih akata, lista nacionalnog zakonodavstva koje se poziva na akreditaciju i sl.

Praćenje i evaluaciju rada ATCG u skladu sa ovim Programom vršiće Upravni odbor ATCG i to najmanje jednom godišnje.

U Podgorici, 28.01.2022. godine